

Prima instanță: Judecătoria Ungheni
Judecător: M. Stratan
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți
Judecători: A. Gheorghieș, A. Albu, A. Toderaș

Dosarul nr. 3ra-1467/16

ÎNCHEIERE

05 octombrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecători

Ala Cobăneanu
Nicolae Craiu, Ion Druță

examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului declarat de către
Russu Liliana,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Russu Liliana
împotriva Notarului Public Constantin Scaletchi, intervenient accesoriu Rusu
Svetlana, privind obligarea la înlăturarea erorilor admise în actul administrativ,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 17 mai 2016, prin care a fost respins
apelul declarat de Russu Liliana și a fost menținută hotărârea Judecătoriei Ungheni
din 24 decembrie 2015,

c o n s t a t ă

La 07 martie 2014, Russu Liliana s-a adresat cu cerere de chemare în judecată
împotriva Notarului Public Constantin Scaletchi, solicitînd obligarea la înlăturarea
erorilor admise în actul administrativ.

În motivarea cererii reclamanta a invocat că, în ianuarie 2013, împreună cu sora
sa, Rusu Svetlana, s-au prezentat la Notarul Public Constantin Scaletchi solicitînd
informație referitoare la actele necesare care urma să le prezinte în scopul deschiderii
dosarului succesoral și înregistrarea declarațiilor privind receptarea masei
succesorale rămase după decesul părinților Rusu Ecaterina și Rusu Vladimir.

În februarie 2013, reclamanta a prezentat Notarului Public Constantin Scaletchi
actele de deces ale părinților și a depus declarație referitoare la acceptarea masei
succesorale indicînd totodată că din cercul persoanelor cu vocație succesorală
(potențiali moștenitori de clasa I) mai face parte și sora ei Rusu Svetlana, care din
motive necunoscute reclamantei a refuzat să se prezinte la notar să depună declarația
privind acceptarea sau refuzul acceptării masei succesorală.

La 12 iulie 2013, după expirarea termenului de 6 luni din momentul deschiderii
succesiunii, pîrîtul Notarul Public Constantin Scaletchi stabilind masa succesorală,
cercul de moștenitori eliberează reclamantei Russu Liliana certificatul de moștenitor
legal nr. 6179, prin care atestă faptul că Russu Liliana este moștenitoarea numai a
1/2 cotă parte din averea succesorală ce a aparținut părinților defuncți, necătînd la
faptul că declarația privind acceptarea masei succesorală a depus numai ea. La fel,

pîrîtul a menționat în certificatul de moștenitor legal că pe 1/2 cotă parte din averea succesorală certificat de moștenitor legal încă nu a fost eliberat.

Prin cererea prealabilă din 27 ianuarie 2014, reclamanta Russu Liliana a solicitat pîrîtului Notarul Public Constantin Scaletchi înlăturarea erorii materiale admise în certificatul de moștenitor legal menționat, și anume corectarea cotei părți din averea succesorală ce i se cuvine conform prevederilor legislației în vigoare, iar prin scrisoarea de răspuns nr. 18, din 21.02.2014, pîrîtul a refuzat îndeplinirea cerințelor legale ale reclamantei.

Consideră reclamanta că, prin acțiunile pîrîtului exprimate prin eliberarea unui act administrativ în vederea exercitării legii, cu erori materiale vădite, i-a fost limitat dreptul la dobîndirea moștenirii asupra întregii mase succesorală, care i se cuvine, concomitent fiindu-i îngrădit și dreptul de proprietate asupra patrimoniului părinților decedați. În egală măsură reclamanta este lezată în drepturile sale și prin inacțiunile pîrîtului exprimate prin refuzul de a înlătura erorile materiale admise în certificatul de moștenitor legal.

Opinia reclamantei privind ilegalitatea acțiunilor și inacțiunilor pîrîtului se întemeiază pe prevederile art.1556 din CC al RM, conform cărora numai persoanele recunoscute ca moștenitori pot cere notarului de la locul deschiderii succesiunii eliberarea certificatului de moștenitor, iar conform art. 1517,1539 din CC al RM persoanele cu vocație succesorală devin moștenitori efectivii doar dacă acceptă moștenirea în termen de 6 luni de la data deschiderii succesiunii, în caz contrar ultimii fiind recunoscuți de lege ca simpli renunțatori. Tot odată pîrîtul Notarul Public Constantin Scaletchi la întocmirea și eliberarea certificatului de moștenitor legal menționat a neglijat prevederile art. 1530 din CC al RM în care legiuitorul stabilește clar că conținutul principal al raporturilor de acrescămînt constă în faptul ca o parte din averea succesorală care s-ar fi convenit moștenitorului neacceptant, dar chemat la moștenire, trece la moștenitorul acceptant chemat la moștenire.

Astfel, acrescămîntul este instrumentul juridic necesar atît notarului, cît și moștenitorilor care îi permite ca într-un termen de 6 luni să fie stabilit definitiv cercul moștenitorilor, cît și cota de participare la moștenire, prin care practic se finalizează procesul de stabilire a cercului de moștenitori. La fel și art. 64 din Legea cu privire la notariat nr.1453-XV din 08.11.2002 prevede expres faptul cu notarul este investit cu dreptul de a elibera certificate de moștenitor moștenitorilor care au acceptat moștenirea în termen, ceilalți moștenitori care au omis termenul de acceptare a succesiunii pot fi incluși în certificatul de moștenitor doar cu acordul moștenitorilor acceptanți în termen.

Menționează că, o reglementare, în concept analogic, o prevede și pct. 55 din Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție a RM cu privire la practica aplicării de către instanțele judecătorești a legislației la examinarea cauzelor despre succesiune nr.13 din 03.10.2005 potrivit căruia termenul de 6 luni, prevăzut de art.1517 din CC, în care persoana cu vocație succesorală urmează a se pronunța dacă acceptă moștenirea, este un termen de decădere care nu poate fi suspendat, îtrerupt sau restabilit.

Solicită reclamanta, obligarea pîrîtului Notarului Public Constantin Scaletchi, de a efectua rectificări în certificatul de moștenitor legal nr. 6179 din 12.07.2013 eliberat pe numele reclamantei Russu Liliana și anume a modifica sintagma 1/2 cotă

parte din averea succesorală cu sintagma 1.0 cotă parte cât și excluderea mențiunii „pe 1/2 cotă parte din imobilul moștenit, certificat de moștenitor legal încă n-a fost eliberat”.

În drept reclamanta își întemeiază cerințele în baza prevederilor art. 45 al. (5) din Legea cu privire la notariat nr.1453-XV din 08.11.2002 conform cărora corectările făcute în textul documentului, care nu se semnează de către părți, vor fi specificate la sfârșitul girului de autentificare și stipulate numai de persoane care desfășoară activitate de notariat, iar potrivit pct. 2 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a RM din nr.10 din 30.10.2009 cu privire la practica aplicării de către instanțele de contencios administrative a unor prevederi ale Legii contenciosului administrativ, actul administrativ poate fi definit ca fiind un act unilateral, cu caracter normativ sau individual, adoptat sau emis de către o autoritate publică sau de o persoană privată împuternicită prin lege sau printr-un act administrativ, în mod unilateral, în baza și în vederea exercitării legii, pentru nașterea, modificarea sau stingerea unor raporturi juridice de drept administrative, iar potrivit pct. 28 din Hotărârea menționată, refuzul de a autentifica anumite acte, de a primi o cerere sau alte acțiuni ale notarului pot fi contestate în ordinea contenciosului administrativ, dat fiind faptul că notarii prestează servicii de interes public; art.art.3, 5, 7,14,16,17,19, 25 din Legea contenciosului administrativ nr.793-XIV din 210.02.2000; art.art.4, 5, 6, 33, 55, 56, 85,117,166,167 CPC.

Prin încheierea Judecătoriei Ungheni din 06 aprilie 2015, s-a atras în calitate de intervenient accesoriu Rusu Svetlana.

Prin hotărârea Judecătoriei Ungheni din 24 decembrie 2015, s-a respins integral cererea de chemare în judecată depusă de Russu Liliana către Notarul Public Constantin Scalețchi, privind obligarea de a efectua rectificări în certificatul de moștenitor legal nr. 6179 din 12.07.2013, eliberat pe numele cet. Russu Liliana.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 17 mai 2016, a fost respins apelul declarat de Russu Liliana și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Ungheni din 24 decembrie 2015.

Nefiind de acord cu decizia menționată, la 22 iulie 2016, Russu Liliana prin intermediul avocatului Onofrei Andrei (mandat nr. 010220) a declarat recurs, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu trimiterea pricinii spre rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată.

În motivarea recursului, cu reiterarea motivelor de fapt și de drept invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele inferioare, recurenta a indicat că instanța de apel nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, a aplicat eronat normele de drept material și procedural, formulându-și concluziile în mod arbitrar.

La 16 septembrie 2016, Notarul Public Constantin Scalețchi a prezentat referință pe marginea recursului declarat, solicitând declararea acestuia ca fiind inadmisibil.

Conform art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Având în vedere că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată în adresa părților la 07 iunie 2016 (f.d. 173), cât și faptul că la materialele cauzei nu sunt careva probe privind recepționarea acesteia, recursul se consideră declarat în

termen.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a RM consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC RM, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) al articolului menționat, prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că au fost aplicate eronat normele de drept material sau procedural, iar alin. (4) prevede că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC RM.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Russu Liliana nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC, or recurenta nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei contestate, ci a formulat critici ce se axează asupra fondului cauzei.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs. Prin prisma art. 432 alin.(4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC. Din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de

lucruri (cauza Purcell vs Irlanda, 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocate în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, care au fost apreciate corespunzător.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Russu Liliana ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 433 lit. a), 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e

Recursul declarat de Russu Liliana se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Nicolae Craiu

Ion Druță